

Preventivní program pro školní rok

2023/2024

OBSAH:

- 1. Úvod - co je Preventivní program**
- 2. Cílová skupina**
- 3. Analýza současného stavu**
- 4. Témata primární prevence**
- 5. Cíle, kterých chceme dosáhnout**
- 6. Činnosti nutné k dosažení cíle**
- 7. Činnost metodika prevence**
- 8. Realizace programu v jednotlivých ročnících**
- 9. Strategie předcházení školního neúspěchu**
- 10. Krizový plán školy**
- 11. Evaluace**
- 12. Dokumentace**
- 13. Pro vyučující, kde hledat pomoc**
- 14. Zdroje**
- 15. Zhodnocení PP z roku 2022/23**

1. Úvod - co je to Preventivní program

Preventivní program vychází z metodického pokynu MŠMT, č.j. 2006/2007-51 z 16.10.2007, který do prevence sociopatologických jevů zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, nikotinových sáčků, užívání tabákových výrobků včetně elektronických cigaret, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus, nebezpečí internetu ...

Cílem Preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Preventivní program (dále jen PP) je konkrétní dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativní dovednosti. Zvyšuje schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity).

PP oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně rizikového chování. PP pojmenovává problémy z oblasti rizikového chování. PP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestroste forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Naše škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit.

Nárůst různých sociálně patologických jevů včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky. Poskytnout žákům co nejvíce informací nejen o drogové problematice (přiměřeně věku žáků), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni. Cílem našeho programu je dlouhodobý, komplexní program. Důraz je kladen na zodpovědnou práci pedagogů v třídnických hodinách, informovanost žáků v hodinách prvouky, přírodovědy, vlastivědy, občanské výchovy, chemie, dějepisu, výchově ke zdraví apod., rovněž i na širokou nabídku volnočasových aktivit (školní družina, kroužky). Cílem je také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, výchovou vlastním příkladem a k vzájemné informovanosti o chování žáků. Za velmi důležité považujeme rovněž práci se žáky za účelem zvyšování zdravého sebevědomí, správného sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, poznání sebe sama. Budeme vést žáky ke zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek. K tomuto cíli využijeme různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, třídnických hodin apod. Ve své práci však budeme nutně potřebovat podporu a účelnou spolupráci zákonných zástupců.

2. Cílová skupina

Žáci prvního a druhého stupně Základní školy Jaroslava Pešaty v Duchcově. Ve školním roce 2023/2024 naši školu navštěvuje celkem 500 žáků.

Dalšími cílovými skupinami jsou zaměstnanci školy - pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci žáků a další široká veřejnost. Pro naplnění cíle PP je nutná podpora a účelná spolupráce zákonných zástupců žáků.

Většina žáků bydlí v Duchcově, někteří žáci dojíždějí z Oldřichova, Lahoště a jiných obcí v okolí Duchcova, zhruba do 10 km.

Mezi rizikové faktory na území města Duchcova patří velká nezaměstnanost. Řada žáků je ze sociálně slabých rodin. Dalším rizikovým faktorem je nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Za zmínku stojí kriminalita různého druhu, konzumace alkoholu a tabákových výrobků. Rizikové faktory působí na žáky většinou nepřímo, zprostředkovaně přes přátele, rodinu, média apod. Pocházejí většinou z neúplných a ekonomicky slabých rodin s nízkým sociálně kulturním postavením. U těchto rodin se také častěji setkáváme se zvýšenou absencí (kryté záškoláctví) a neomluvenou absencí. Případy jsou řešeny přes domluvu třídním učitelem, pohovory se zákonnými zástupci, dále přes výchovnou komisi. Pokud nedojde k nápravě, hlásí škola neomluvenou absenci na OSPOD.

3. Analýza současného stavu

Naši žáci se v místě svého bydliště mohou poměrně často setkat s řadou vážných problémů jako je vysoká nezaměstnanost, chudoba, kriminalita nejrozmanitějšího druhu, konzumace alkoholu a drog, gamblerství. Rizikové faktory působí na naše žáky většinou nepřímo, zprostředkovaně přes přátele, rodinu, média apod. Někteří žáci jsou ovšem těmito sociálně patologickými jevy přímo ohroženi. Pocházejí většinou ze sociálně vyloučené lokality, často z neúplných a ekonomicky velmi slabých rodin s nízkým sociálně kulturním postavením. Dalším rizikovým faktorem je nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva.

U těchto rodin se také častěji setkáváme se zvýšenou absencí (kryté záškoláctví) a neomluvenou absencí. Případy jsou řešeny přes domluvu třídním učitelem, dále přes výchovnou komisi. Pokud nedojde k nápravě, hlásí škola neomluvenou absenci na OSPOD (počet neomluvené absence nad 25 hodin).

Mezi největší problémy v oblasti rizikového chování na naší škole patří:

- Rostoucí agresivita, vulgární vyjadřování
- Projevy šikany a kyberšikany
- Vandalismus
- Kryté záškoláctví, neomluvená absence
- Kouření tabákových výrobků, elektronických cigaret a užívání nikotinových sáčků

4. Témata primární prevence:

Vzhledem k situaci na naší škole a nízkému výskytu rizikového chování je preventivní program školy zaměřen především na primární prevenci. Základem je prevence všeobecná specifická, kterou doplňují aktivity prevence nespecifické. V oblastech indikované a sekundární prevence spolupracujeme s odborníky.

Jednotlivé oblasti primární prevence:

- Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření včetně elektronických cigaret, užívání nikotinových sáčků
- Prevence záškoláctví
- Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů

- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu
- Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova, HIV/AIDS
- Prevence kriminality a delikvence - právní odpovědnost
- Prevence vzniku nezdravého životního stylu
- Prevence vzniku poruch příjmu potravy
- Prevence vandalismu a poškozování životního prostředí
- Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách
- Prevence kyberšikany, rizika sociálních sítí

5. Cíle, kterých chceme dosáhnout

Cílem letošního programu je vést žáky ke zdravému životnímu stylu (zdravá výživa, fyzická a psychická hygiena, hodnota zdraví, nemoc, léky – jejich pozitivní i negativní stránka). Cílem je osvojit si základní kompetence v oblasti zdravého životního stylu, prevenci a rozvoj dovedností, které by měly vést k odmítání všech forem rizikového chování, zvýšit odolnost dětí vůči náročnějším životním situacím, schopnost se s nimi vyrovnat, dosáhnout zlepšení vztahů v třídním kolektivu a celkově příznivého sociálního klimatu ve škole mezi žáky různých věkových kategorií. Pomocí různých aktivit jako jsou přednášky, besedy, exkurze, soutěže a další chceme dětem ukázat, jak drogy jsou nebezpečné a že násilí a šikana ublíží všem zúčastněným. Také se zaměříme na formy rizikového chování, jako jsou například záškoláctví, kyberšikana, projevy rasismu, xenofobie, intolerance a antisemitismus.

V letošním školním roce plánujeme výjezdy tříd - adaptační výjezd pro žáky 6. ročníků.

Dále bychom vyjeli na ozdravné pobyty nebo výjezdy do školy v přírodě.

Tradičně se zapojujeme do výukových programů ve spolupráci s DDM Sluníčko Duchcov.

Budeme se snažit o zapojení starších žáků do spolupráce s prvním stupněm - cílem tohoto projektu je úzké propojení prvního a druhého stupně, pochopení generačních rozdílů, které by měly vést k toleranci, získat kamarády. Spolupráce by měla pomoci při projektových dnech - Rodinky.

Naše škola získala finanční podporu MŠMT z projektu Národního plánu obnovy. Na tomto projektu budeme pracovat po dobu tří let.

V letošním školním roce jsme zařadili do preventivní aktivity Snídani - pro žáky 5. - 9. tříd. Žáci se sejdou jednou v týdnu a připravují zdravé snídani pro ostatní žáky.

Důležitá je samozřejmě mimoškolní činnost, kterou se i v letošním roce hojně zabýváme, žáci jsou zapojováni do výtvarných soutěží, olympiád, sportovních soutěží, účastní se exkurzí, výletů a přírodovědných vycházek.

Součástí školy je školní družina. Ve školní družině máme šest oddělení s naplněnou kapacitou žáků.

Dále si žáci mohou vybrat z široké nabídky kulturních, sportovních i jiných volnočasových aktivit (DDM, ZUŠ, tenis, atletika, fotbal, Sokol...).

Škola dále nabízí odpolední doučování hlavních předmětů dětem, které jsou ohrožené školním neúspěchem. (bližší popis v sekci Strategie předcházení školní neúspěšnosti).

Všechny třídy se účastní tzv. Dne s učitelem. Témata jsou zaměřená na vztahy ve třídě mezi žáky, ale také mezi žáky a třídním učitelem, práce s emocemi, rozvoj zdravé osobnosti. Tyto dny budou na naší škole probíhat čtvrtletně, vždy při nějaké významné události.

5.1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a užívání tabákových výrobků, včetně elektronických cigaret, užívání nikotinových sáčků

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu, tabáku a nikotinových sáčků
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog
- oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po návykových látkách

5.2. Prevence záškoláctví

- aktivně vyhledávat žáky ohrožené záškoláctvím
- vypracovat a důsledně aplikovat plán na snižování omluvené i neomluvené absence
- postupovat důsledně a v souladu s legislativou při řešení neomluvené školní docházky
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky
- posilovat hodnotu vzdělání

5.3 Prevence šikany a projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu

- předcházet šikaně - jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života

- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu (stáří x mládí...), (bohatí x chudí)
- posilovat a rozvíjet zdravé mezilidské a vrstevnické vztahy
- podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem)
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- zasvětit do problematiky šikany i nepedagogické pracovníky
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích...(fašismus, komunismus, náboženské války, terorismus atd.)

5.4 Prevence rizikového sexuálního chování - sexuální výchova

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování - promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, sexuálně přenosným nemocem
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života - právní odpovědnost, citová nevyzrálost, antikoncepce, potraty
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty - rodina, mateřství, láska
- předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami - porozumění a péče o své tělo - ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání - pedofilie, sexuální vydírání, pornografie, znásilnění
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc - pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, odchylky
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům

5.5 Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě

- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasvětit žáky do základních legislativních ustanovení
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva a povinnosti ve společnosti
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

5.6. Zdravý životní styl, prevence vzniku poruch příjmu potravy, ochrana životního prostředí

- podporovat zdravý životní styl žáků - životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života - vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC), ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy - anorexie, bulimie, diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí - ekologii - naše škola pravidelně pořádá sběr papíru, kaštanů a žaludů
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

5.7 Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog - TV, PC, mobily, sociální sítě, reality show, výherní automaty, sázení
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku zneužívání virtuálních drog - znecitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling, netolismus
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání prostředků virtuální reality
- podporovat prostředky virtuální reality s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)

6. Činnosti nutné k dosažení cíle

6.1 Výchova

a) Výchovné působení na žáky během vyučování a veškeré školní činnosti

b) Osobní příklad - rozhodujícím prvkem úspěšnosti preventivního působení jsou

pedagogové, kteří svou erudicí i svými životními a morálními postoji reprezentují hodnoty,

potřebné při výchově žáků k pozitivním životním postojům, ke zdravému životnímu stylu.

6.2 Výuka

Výuka je nejdůležitějším prostředkem jak dosáhnout cílů vytýčených v jednotlivých bodech

PP. Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby obsahoval všechna uvedená témata

primární prevence a bylo tak zajištěno, že je žáci absolvují v rámci normální výuky nebo

pravidelných školních aktivit jako jsou projektové dny, branněbezpečnostní dny, exkurze,

besedy a výjezdové akce. Témata PP jsou vtělena i do tematických plánů jednotlivých vyučujících.

Některá témata PP se probírají opakovaně a ve více předmětech. Žáci tak mají možnost seznámit se s toutéž problematikou z různých úhlů pohledu a v různých souvislostech. To přispívá k upevnění takto získaných kompetencí.

6.2.1 Oblasti výuky s integrovanými tématy prevence

6.2.1.1 Český jazyk a literatura

- Nauka o významu slov a tvorbě slov

- Spisovný, nespisovný jazyk, obecná čeština, nářečí

- Monolog a dialog

- Osobní a úřední dopis - vhodná forma sdělení, zásady sdělení, dorozumívání, manipulativní sdělení

- Charakteristika, popis - vyjádření vlastního pocitu a postoje

- Základy řečnictví - praktický řečnický výcvik - zapojení do diskuse, využití zásad správné komunikace, pravidel dialogu, základy kultivovaného vyjadřování

- Životopis

- Publicistika a zpravodajství - orientace v hromadných sdělovacích prostředcích,

publicistika na internetu

- Filmová a televizní tvorba
- Česká a světová literatura
- Vývoj literatury jako reflexe společnosti
- sociálně patologické jevy v literatuře
- povinná četba

6.2.1.2 Cizí jazyky

- Rodina, životní styl, volný čas, mezilidské vztahy, etika
- Zdraví a nemoci, nehody, poškozování zdraví, výživa, psychohygiena,
- Škola, pravidla a jejich dodržování
- Osobnost, individualita, tolerance odlišností, sebepoznání,
- Cestování, národní a mezinárodní rozdíly, multikulturalita, partnerské školy
- Životní prostředí
- Rasismus, terorismus, války ve světě, váleční uprchlíci
- Zločin, trest, odpovědnost
- Významné osobnosti
- Články v zahraničním tisku

6.2.1.3 Matematika

- Orientace v rovině, prostoru
- Slovní úlohy
- Běžné a problémové životní situace - matematizace reálných situací jako možnost řešení problému
- Finanční gramotnost
- Statistika a její význam pro život

6.2.1.4 Informační a komunikační technologie

- Metody a nástroje vyhledávání na internetu - práce s informacemi
- Bezpečné chování na internetu
- Problematika sociálních sítí
- Počítačové hry
- Tvorba prezentací
- Autorský zákon, autorské právo

6.2.1.5 Dějepis

- Vývoj chápání osobnosti v průběhu dějin
- Vývoj na různých místech světa
- Řešení politických, sociálních a národnostních problémů v průběhu dějin - Občan, občanská práva, lidská práva, ústava
- Politické proudy
- Kulturní různorodost doby, konflikty, kulturní rozdíly a etnický původ
- Fašismus, nacismus, komunismus, rasismus
- Studená válka, rozdělení světa
- Hospodářská krize
- Třetí svět
- Globalizace (klady, zápory, problémy)

6.2.1.6 Občanská výchova

- Rodina - postavení v rodině, role, fungování, problémy, krize)
- Národnostní menšiny
- Rasismus, xenofobie, diskriminace
- Stát a právo (právní normy x morální normy)

- Člověk jako jedinec (sexuální výchova, zdravý způsob života, poruchy příjmu potravy, rizika ohrožující zdraví, nebezpečí drog)
- Člověk a smysl života (sociální skupina, motivace, vůle, systém osobních hodnot, sebehodnocení)
- Člověk a předpoklady soužití (lidská práva, právní ochrana člověka, protiprávní jednání, Ústava, právní základy státu)
- Světová náboženství, nebezpeční náboženských sekt
- Pyramida potřeb
- Stres a náročné životní situace
- Sociální politika státu, životní úroveň
- Demokracie (historické a současné normy)
- Politické subjekty (pravice, levice, extremismus)
- Mezinárodní ekonomická spolupráce
- Globalizace, globální problémy, evropská integrace
- Sociální problémy: návykové látky, výroba, držení a zprostředkování návykových nelegálních látek, gamblerství, graffiti, kriminalita, prostituce, zneužívání internetu
- Problémy národnostní, náboženské a jiné nesnášenlivosti, důsledky xenofobie, netolerance a extremismu pro soužití lidí a uplatňování lidských práv
- Nebezpečí spojená s působením nacionalistických, fundamentalistických a extrémistických ideologií a doktrín

6.2.1.7 Zeměpis

- Struktura obyvatelstva
- Kulturní odlišnosti
- Vegetační pásma (zemědělství) - Životní prostředí
- Politická geografie - geopolitické systémy, geografické aspekty bohatství a chudoby
- Globalizace
- Ohniska neklidu v současném světě

- Život různých kultur, rasismus, xenofobie

- Původ a výskyt drog

6.2.1.8 Fyzika

- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

- BOZP s elektrickým proudem a na elektrických zařízeních

- Úrazy, dopravní nehody - první pomoc

- Požární ochrana

- Optika - bezpečnost - laser

- Zvuk, hluk a ochrana zdraví

- Problematika jaderné energie a jaderných zbraní

- Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

6.2.1.9 Chemie

- Bezpečnost práce - zásady bezpečné práce v chemické laboratoři i v běžném životě

- První pomoc

- Označení nebezpečných látek a postup při chemické havárii

- Hoření, hořlaviny, hašení

- Návykové látky, drogy, doping

- Léčiva

- Metabolismus

- Chemie a životní prostředí

- Alkaloidy a jedy

6.2.1.10 Biologie, výchova ke zdraví

- Biologie člověka

- Genetika
- Vývoj člověka
- Rasy a etnika
- Zdravý životní styl
- Sexuální výchova
- Ochrana zdraví, úraz, nemoc, první pomoc
- Zneužívání přírodních látek
- Ochrana životního prostředí
- Rodina

6.2.1.11 Hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti, umění a kultura

- Hlasová hygiena
- Sebevědomý vokální projev
- Umění a kýč
- Hudba jako způsob identifikace a sebe prezentace
- Etnická hudba
- Architektura, perspektiva
- Kresba a malba jako prostředek sebevyjádření
- Ošetření při drobném poranění
- Masová kultura, fenomén kýče
- Zaujímání osobního postoje k zobrazovaným dílům
- Kritické hodnocení uměleckého díla, úloha umělce ve společnosti
- Aktuální reflexe na politicko-kulturní dění
- Užité umění
- Vliv a uplatnění symbolu

- Rozpoznání díla se znaky netolerance, rasismu a xenofobie

6.2.1.12 Tělesná výchova

- Rozvoj osobnosti
- Zdravý životní styl
- Zdravá soutěživost
- Kolektivní hry
- Bezpečnost při sportu, první pomoc
- Zakázané látky, doping
- Lyžařský kurz, cvičení v přírodě

6.2.1.13 Průřezová témata

Průřezová témata jsou povinnou součástí základního vzdělávání, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje školní vzdělávací program. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků a působí preventivně proti vniku rizikového chování. Všechny okruhy průřezových témat jsou na naší škole zahrnuty do výuky v jednotlivých předmětech.

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

7. **Činnost metodika prevence**

Za preventivní aktivity na škole zodpovídá koordinátorka prevence patologických jevů Mgr. Markéta Vítková, jmenovaná do této funkce ředitelkou školy Mgr. Veronikou Prchalovou. V rámci své činnosti se podílí na přípravě Dlouhodobého preventivního programu a jeho realizaci na škole. Spolupracuje s výchovnou poradkyní Mgr. Janou Hrubou, Mgr. Kamilou Šimonovou, Mgr. Lenkou Kouřimskou a

třídními učiteli, ostatními pedagogy, protidrogovým koordinátorem Ústeckého kraje, okresním metodikem preventivních aktivit, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Teplicích, oddělením sociálně právní ochrany dítěte a oddělením sociální prevence Magistrátu Teplice, Policií ČR.

Metodik prevence sociálně patologických jevů

- Koordinuje přípravu Preventivního programu a jeho zavádění ve škole, podle jeho aktuálních potřeb a podmínek program inovuje, podílí se na jeho realizaci a vyhodnocuje jeho účinnost.
- Odborně a metodicky pomáhá především učitelům odpovídajících výchovně vzdělávacích předmětů, ve kterých je možné vhodnou formou zavádět do výuky etickou a právní výchovu, výchovu ke zdravému životnímu stylu aj. oblasti preventivní výchovy.
- Poskytuje učitelům a ostatním pracovníkům školy odborné informace z oblasti prevence, pravidelně je informuje o vhodných preventivních aktivitách pořádaných jinými odbornými zařízeními.
- Navrhuje vhodné odborné a metodické materiály aj. pomůcky pro realizaci Preventivního programu a navazujících preventivních aktivit školy.
- Sleduje ve spolupráci s dalšími pracovníky školy rizika vzniku a projevy sociálně patologických jevů a navrhuje cílová opatření k včasnému odhalování těchto rizik a k řešení vzniklých problémů, informuje pracovníky školy o způsobech řešení krizových situací v případech výskytu sociálně patologických jevů ve škole.
- Spolupracuje především s okresním metodikem preventivních aktivit, účastní se pravidelných porad organizovaných tímto pracovníkem a zajišťuje přenos zásadních informací z jejich obsahu.
- Spolupracuje na základě pověření ředitele školy se školskými a dalšími krizovými, poradenskými a preventivními zařízeními, se zařízeními realizujícími vzdělávání v prevenci a s institucemi zajišťujícími sociálně právní ochranu dětí a mládeže, zajišťuje informovanost žáků školy, jejich zákonných zástupců a pracovníků školy o činnosti těchto institucí a organizací.
- Pravidelná účast školního metodika prevence a výchovného poradce na odborných seminářích, kurzech a jiných formách dalšího vzdělávání.

8. Realizace programu v jednotlivých ročnících

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- Zvyšování sociální kompetence - rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- Posilování komunikačních dovedností - zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- Vytváření pozitivního sociálního klimatu - pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty

- Formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- Oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- Oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- Oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- Oblast občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty percipující v oblasti prevence drog atd.)
- Oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- Oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Znalostní kompetence žáků:

1. – 2. ročník

- Žáci dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- Znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- Znají hodnotu zdraví nevýhody špatného zdravotního stavu
- Mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- Mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3. – 5. ročník

- Žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- Znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- Podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví

- Znaají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- Umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- Umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- Umí rozpoznat projevy lidské nesnášlivosti
- Ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- Mají vědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- Znaají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. - 9. ročník

- Žáci znaají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- Respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- Znaají a uplatňují vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- Znaají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- Umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- Znaají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- Znaají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- Uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- Umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- Umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- Ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- Znaají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- Ví, že zneužívání dítěte je trestné
- Umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- Ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít

- Bezpečně zvládají účelné modely chování krizových situací (šikanování, týrání, sexuálního zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- Dokážou komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- Odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

1. - 5. ročník

- Společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- Zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- Zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- Vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- Nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- Rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy konflikty (například formou komunitního kruhu)
- Rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- Osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem cigaretami
- Základy etické a právní výchovy
- Zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- Všestranný rozvoj osobnosti žáka
- Soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech
- Důraz na spolupráci s rodiči
- Široká nabídka volnočasových aktivit
- Ekologická výchova
- Návštěvy filmových divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních, účast na olympiádách atd. jako v předchozích letech

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací - změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia) a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem strukturu učiva.

Obsah programu:

- Vzájemné poznávání účastníků
- Vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- Stanovení pravidel soužití třídní komunity
- Formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování - šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- Začlenění nových žáků do komunity třídy
- Trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- Trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- Zvládání náročných fyzických duševních situací
- Umění vyrovnat se s neúspěchem
- Upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- Rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- Nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- Nácvik řešení zátěžových situací
- Zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- Přehled životních rizik
- Společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- Modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- Akce zaměřené na zvyšování právního povědomí
- Zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- Na základě průzkumu zaměřeného nezneužívání návykových látek věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření
- Dovednost volby správné životosprávy – poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- Přednášky, besedy pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS
- Akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu xenofobie
- Zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, adaptačního pobytu, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- Organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (projektové dny, sportovní akce)
- Nabídka volnočasových aktivit – čtenářský klub, country tanec, přírodovědný kroužek
- Účast literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěží
- Ekologická výchova (zapojení do vyhlášených ekologických soutěží, besedy, sběr papíru a PET lahví)
- Školní parlament – rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití, je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy, pravidelná setkání umožňují kontinuální práci prevenci problémů ve třídách. Zástupci jednotlivých tříd se scházejí s pověřeným učitelem vést školní parlament a na schůzkách prezentují zájmy třídy, nové nápady, návrhy, ale i kritické připomínky, děti se tak učí formulovat svoje myšlenky, vyjadřovat svoje názory naslouchat druhým, diskutovat o problémech.

Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost

Bez spolupráce s rodiči bychom nemohli preventivní program naplňovat. Proto stále hledáme cesty, jak se rodičům přiblížit a umožnit jim co nejvíce se zapojit do dění školy.

- Seznámení rodičů s PP v rámci třídních schůzek a konzultačních hodin
- Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence

- Nabídka propagačních materiálů o drogách
- Odborné besedy s rodiči
- Seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami, s postupem při neomluvené absenci. Nad 11 hodin se svolává výchovná komise, nad 25 hodin se případ neomluvených hodin podstupuje na OSPOD
- Na schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách
- Informovanost občanů prostřednictvím místního periodika a prostřednictvím internetových stránek www.zsipesaty.cz o programu školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zdravého životního stylu
- Informační nástěnky

Další aktivity školy

Tím rozumíme vše, co pro děti připravujeme nad rámec běžné výuky:

- Různé zážitkové kurzy, exkurze, výlety
- Škola v přírodě, adaptační pobyty
- Žákovský parlament
- Pravidelná spolupráce s PPP
- Spolupráce s Policií ČR, Městskou policií

Žáci by po ukončení základní školy měli umět:

- ✓ Pojmenovat základní návykové látky
- ✓ Znat jejich účinky na lidský organizmus
- ✓ Orientovat se v problematice závislosti
- ✓ Znat základní právní normy
- ✓ Vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku

- ✓ Posilovat sebevědomí
- ✓ Správně se rozhodovat, odmítat
- ✓ Zaujímat zdravé životní postoje
- ✓ Orientovat se v problematice sexuální výchovy
- ✓ Bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- ✓ Zvládat základní sociální dovednosti

9. Strategie předcházení školního neúspěchu

Školní neúspěšnost je vážným problémem, který vyžaduje náročnou práci s dítětem a velmi také s rodinou dítěte. Neprospěch je způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Žák je ohrožen školní neúspěšností, když:

- ✓ na konci pololetí z některých předmětů neprospěl nebo je nehodnocen
- ✓ dlouhodobě neplní zadané úkoly
- ✓ jeho příprava není systematická

Doprovodné projevy při školní neúspěšnosti jsou:

- ✓ neurotické příznaky - bolesti hlavy, břicha, zvracení, tiky...
- ✓ zvýšená absence v některém předmětu, záškoláctví
- ✓ ztráta motivace, pocit méněcennosti

9.1. Faktory:

- ✓ osobnost dítěte - snížený intelekt, šk. nezralost, poruchy učení, poruchy chování, zdravotní komplikace žáka
- ✓ smyslové vady - zrak, sluch, řeč
- ✓ nepodnětné rodinné prostředí, problémy ve vztazích v rodině, mezi přáteli, ve vztahu k učiteli
- ✓ dlouhodobá absence, záškoláctví, skryté záškoláctví
- ✓ změna školního vzdělávacího programu, přestup, stěhování
- ✓ cizinci - začleňování do kolektivu, jazyková bariéra

9.2. Zjišťování příčin školní neúspěšnosti

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou včas informovat zákonn.zástupce. Na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho schopnostem a možnostem

- ✓ pozorování
- ✓ rozhovor se žákem, zákonným zástupcem
- ✓ spolupráce třídního učitele, ostatních vyučujících, výchovného poradce, metodika prevence, vedení školy, zákonn.zástupců

9.3. Neúspěšnému žákovi bude umožněno

- ✓ učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost
- ✓ možnost využívat názorné pomůcky, přehledy učiva
- ✓ opakované vysvětlení učiva
- ✓ ověřování menšího objemu učiva po částech
- ✓ navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva má být zvládnuta
- ✓ možnost doučování
- ✓ individuální konzultace

9.4. Domácí příprava

Domácí příprava, psaní úkolů je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje vzdělávání ve škole a je zaměřena na procvičování a upevnění probraného učiva

9.4.1. Cíl domácí přípravy

- ✓ procvičování učiva
- ✓ ověřování a pochopení učiva
- ✓ naučit se samostatně pracovat
- ✓ rozvoj smyslu pro plnění si povinností
- ✓ doplnit zameškané učivo
- ✓ připravit se na výuku

9.5. Předcházení školní neúspěšnosti

- ✓ klást na žáka přiměřené nároky
- ✓ dbát na pravidelnou docházku do školy
- ✓ sledovat plnění zadaných úkolů

- ✓ zdůrazňovat pozitivní stránky
- ✓ podporovat aktivitu žáků (skupinová práce), dát mu příležitost zažít úspěch
- ✓ vyhýbat se negativnímu srovnávání

9.6. Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

- ✓ včasné podchycení
- ✓ třídní učitel ověří, zda se jedná o problém spojený s jedním vyučovacím předmětem
- ✓ podle závažnosti problému kontaktovat rodiče a nabídne se model péče:
 - 1) individuální pomoc v rámci běžné výuky
 - 2) zapojení výchovného poradce nebo metodika prevence
 - 3) zapojení školského poradenského zařízení (PPP, SPC)

10. Krizový plán školy

Krizový plán obsahuje postupy, které přesně řeší některé krizové situace ve spojitosti s projevy rizikového chování žáků, jež mohou ve škole nastat. Postupy jsou závazné pro každého pracovníka školy.

Všechny typy krizových situací jako je ublížení na zdraví, šikana, agrese, rvačka, vážný úraz, intoxikace žáka atd. je nutné:

- ✓ nahlásit vedení školy
- ✓ vedení školy svolá poradní tým – ředitel školy, zástupce ředitele pro 1. a 2. st., výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň, metodik soc. patologických jevů, mimořádně třídní učitel nebo pedagog, který na problém upozornil
- ✓ provede se zápis
- ✓ zhodnotí se závažnost problému
- ✓ provede se výslech zúčastněných osob (svědkové) – provede se zápis
- ✓ informují se zákonní zástupci
- ✓ při naplnění znaků přestupku nebo trestného činu vedení školy informuje Policii ČR
- ✓ při zjištění skutečnosti, které nasvědčují tomu, že je dítě v ohrožení (ohrožuje ho někdo jiný nebo svým chováním ohrožuje samo sebe) výchovný poradce nebo metodik soc. patologických jevů informuje orgán sociálně-právní ochrany dětí
- ✓ při ohrožení na životě, vážném úrazu se ihned kontaktuje záchranná služba a osoba, která poskytne první pomoc

Při úrazu dítěte nutné:

- 1) zapsat do knihy úrazů
- 2) informovat zákonné zástupce

Preventivní opatření:

- dodržovat dohled na chodbách, ve třídách, posílení dohledů v době svačínové a ozdravné přestávky

11. Evaluace PP

Předmětem vyhodnocení je uskutečňovaný program, výsledky procesu změn, dopad na účastníky programu a dosažený efekt v porovnávání se záměrem. Týká se věcné podstaty realizace jednotlivých činností, aktivit a akcí. Průběžné hodnocení pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu pomůže objevit selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním nové verze dalšího programu.

Podklady pro hodnocení účinnosti PP:

- Frekvence výskytu a závažnost forem rizikového chování
- Poznatky z řešení konkrétních případů rizikového chování
- Dotazníková šetření na různá témata (záškoláctví, drogy, sexuální výchova)
- Diagnostické metody a šetření ve vybraných třídách
- Schránka důvěry
- Podněty a informace získané od všech subjektů zainteresovaných do preventivních aktivit

12. Dokumentace

ŠMP shromažďuje veškeré informace a zpětné vazby v průběhu PP v daném období, eviduje výskyt rizikových forem chování u jednotlivých žáků tříd.

ŠMP vede průběžná hodnocení a jednou za čtvrt roku seznamuje se závěry na pedagogických poradách. Dokumentace obsahuje i záznamy o rozhovorech se žáky, rodiči. Její vedení se opírá o závaznou směrnici školy.

V závěru školního roku ŠMP vypracovává na základě evaluace uplynulého období a nové SWOT analýzy včetně kvantitativního hodnocení PP. Na základě evaluace se sestavuje PP pro další školní rok.

13. Pro vyučující – kde hledat pomoc

- OSPOD Teplice - paní Martina Fialová, telefon 417 510 970
- PPP Teplice - Mgr. Dana Třešňáková, telefon 417 533 669
- Městská policie Duchcov - telefon 417 878 505, 602 420 919

Odpovědnost školy

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění (dále jen trestných činů) vydírání (§235), omezování osobní svobody (§ 213), útisku (§ 237), ublížení na zdraví (§ 221-224), loupeže (§ 234), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (zvláště § 197 a), poškození cizí věci (§ 257), znásilnění (§ 241), kuplířství (§ 204) apod.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vyskytuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§ 168, 167 trestního zákona). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako například nadřování (§ 166 tr. zákona) či schvalování trestného činu (§ 165 tr. zákona), v krajním případě podněcování (§ 164 tr. zákona). Skutkovou podstatu účastenství na trestném činu (§ 10 tr. zákona) může jednání pedagogického pracovníka naplňovat v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu např. tím, že ponechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.

14. Zdroje

Webové odkazy, kde lze hledat pomoc

www.odrogach.cz

www.drogy-info.cz

www.drogovaporadna.cz

www.prevcentrum.cz

www.sikana.org

www.minimalizacesikany.cz

www.adiktologie.cz

www.sikana.cz

www.urazneninahoda.cz

www.linkabezpeci.cz

www.cervenastuzka.cz

www.bezpecnyinternet.cz

www.i.bezpecne.cz

www.seznamsebezpecne.cz

-Zákony

- č.. 561/2004 Sb. (Školský zákon)
- č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochraně dětí, novela č. 401/2012 Sb. s právní účinností od 1. 1. 2013
- č.. 159/2010 Sb. (o pedagogických pracovnících)
- č. 383/2005 Sb. (změna 106/2002) o výkonu ústavní výchovy ve školských zařízeních a o preventivní výchovné péči ve školských zařízeních)
- č. 379/2005 Sb. (o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem jinými návykovými látkami)
- Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, novela č. 401/2012 Sb. s právní účinností od 1.1.2013

-Vyhlášky

- č. 48/2005 Sb. O základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (soubor pedagogicko-organizačních informací č.j. 12295/2005-20)

-Legislativa:

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 - 2018

<http://www.msmt.cz/file/28077>

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 - 2018

Narodni_strategie_protidrogove_politiky_2010-2018_pro_jednani.pdf

Strategie prevence kriminality na léta 2012 - 2015

<http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-na-leta-2012-2015.aspx>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.:

21291/2010-28 www.msmt.cz/file/20273_1_1/

Zákon č. 379/2001 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>

Metodický pokyn Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Č.j.: 10 194/2002-14) <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicky-pokyn-ministerstvaskolstvi-mladeze-a-telovychovy-k-jednotnemu-postupu-pri-uvolnovani-a-omlouvani-zaku-zvyucovani-prevenci-a-postihu-zaskolactvi-predkladaci-zprava-a-text-pokynu>

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Č.j.: 29 159/2001-25) <http://aplikace.msmt.cz/PDF/JKMPBOZzakudoPV.pdf>

Vyhláška č. 116/2011 Sb. kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

<http://www.msmt.cz/dokumenty/vvyhlaska-c-116-2011-sb-kterou-se-meni-vyhlaska-c-72-2005-sb>

Vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-147-2011-sb-kterou-se-meni-vyhlaska-c-73-2005-sb>

15. Zhodnocení PP z roku 2022/23

Hodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2022/2023

V rámci preventivního programu jsme se ve školním roce zaměřili na všechny oblasti rizikového chování mládeže. Preventivní případy byly předmětem jednání na pedagogických radách i školního poradenského týmu ve složení metodik prevence, výchovný poradce za I. a II. stupeň, speciální pedagog, zástupce ředitele za I. a II. stupeň, ředitel školy.

V uplynulém školním roce, jsme se zaměřili na tyto negativními jevy:

- Rizikové chování, šikana, kyberšikana
- vysoká absence, neomluvená absence
- školní neúspěch
- zneužívání návykových látek

Cílem preventivních akcí bylo vytvoření zodpovědného přístupu k protidrogové tematice, sociálně-patologickým jevům apod. Akce byly zaměřeny především na to, aby žáci poznali efektivní způsoby trávení volného času, seznámili se s možnostmi směřování jejich budoucnosti, projevovali svou tvořivost, aktivní přístup k plnění úkolů, navazovali kontakt s veřejností a budovali pozitivní životní cíle a návyky.

Na volnočasových aktivitách se bohatě podílela i školní družina, nejen běžným denním programem, ale také různými besídkami, soutěžení, projekty apod.

Rodiče jsou o aktivitách školy v této oblasti pravidelně informováni – a to v rámci třídních schůzek a konzultací. Informace mohou získat také z webových stránek školy (www.zsjesaty.cz). V rámci sekundární prevence jsou rodiče okamžitě informováni o případných podezřeních a problémech svých dětí a je dohodnut společný postup řešení.

Na škole probíhá doučování, žákům byly nabídnuty konzultační hodiny.

V prvním pololetí školního roku 2022/23 proběhly tzv. Dny s třídním učitelem ve všech třídách. Cílem tohoto projektu bylo podpořit dobré vztahy mezi žáky a učitelem a mezi žáky samotnými.

Témata typu sebehodnocení, práce s emocemi, vztahy ve třídě se objevují v třídnických hodinách, které pravidelně zařazujeme do výuky.

V září se šestáci účastnili adaptačního pobytu.

Ve druhém pololetí se třídy účastnily výjezdu do Školy v přírodě (4. - 5. ročníky) a (1. - 3. ročníky). Tyto výjezdy mají za cíl upevnit vzájemné vztahy v kolektivu mezi žáky, ale také mezi učitelem a žákem.

V 8. ročnících proběhl projekt s názvem Protidrogový vlak (Revolution train). Cílem vlakového programu je prostřednictvím zapojení všech lidských smyslů efektivně zapůsobit na návštěvníka vlaku, na jeho pohled na legální i nelegální drogy, závislosti a inspirovat jej k pozitivním životním volbám.

Preventivní aktivity:

měsíc	aktivita	Očekávaný výstup
Září	Školní řád Preventivní program Nabídka volnočasových aktivit Nabídka doučování v rámci Šablon	Stanovení pravidel Seznámení s obsahem prevent. programu, schránka důvěry efektivní využití volného času předcházení školních neúspěchů viz program tř.sch.

	Třídní schůzky DDM – mozaika - Adaptační pobyty 6. ročníků - Den s třídním učitelem	nabídka kroužků v DDM vzájemné vztahy ve třídě (prevence šikany a kyberšikany) posílení vztahů mezi učitelem a žáky
Říjen	Třídní hodiny - Den s třídním učitelem - Protidrogový vlak	Posilování vzájemných vztahů ve třídě Posílení vztahů mezi učitelem a žáky Protidrogová prevence
Listopad	Třídní hodiny	Vztahy ve třídě, sexuální výchova, stres, emoce, sociální síť, sebehodnocení
Prosinec	Třídní hodiny Advent – den s třídním učitelem	Podpora zdravého sebevědomí Zvyšování příznivého klimatu v třídních kolektivech
Leden	Třídní hodiny	Šikana Sebereflexe, zhodnocení 1. pololetí školního roku
Únor	Třídní hodiny	Pozitivní klima ve třídě
Březen	Lyžařský výcvik	Sportovní vyžití, posilování vzájemných vztahů ve třídě
Duben	Třídní hodiny	Posilování vzájemných

	• Super mega Digi Day	vztahů ve třídě Sebehodnocení 3. čtvrtletí • Bezpečná komunikace na sociálních sítích
Květen	Třídnické hodiny • Dotazníkové šetření	• Pozitivní vztahy v třídním kolektivu • Rizikové chování a duševní stav žáků
Červen	• Školní výlety a exkurze • Škola v přírodě – 2. – 5. ročníky • Třídnické hodiny • PD Rodinky	• Upevnění pozitivních vztahů ve třídě • Posilování vzájemných vztahů v kolektivu • Hry na posilování vztahů ve třídě • Propojenost 1. a 2. stupně, vzájemná pomoc při řešení různých problémů a úkolů

Realizace prevence rizikového chování probíhá ve spolupráci s metodikem prevence, výchovnými poradci, speciálním pedagogem, třídními učiteli a s vedením školy. Pravidelně zasedala schůze školního poradenského týmu, kde byly probírány důležité informace

V Duchcově 30. 9. 2023